

Röntgenveckan 2010
29-31 september 2010 · Gästestjärnan Örebro

Datortomografi eller MR vid sacroileit?

Mats Geijer
Överläkare
Skånes Universitetssjukhus,
Lund

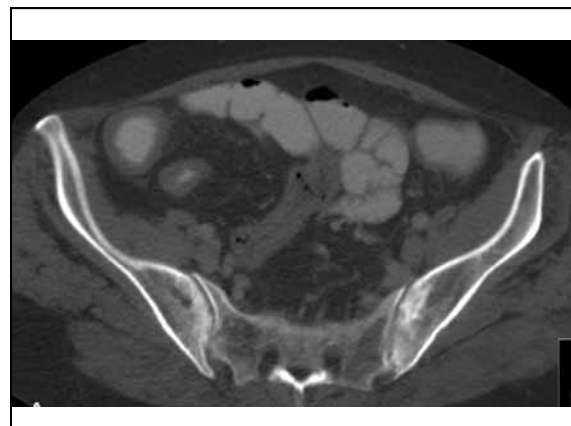
Symposium om artrit

”Att göra vad vi vet,
och veta vad vi gör”

”Att inte göra det vi inte kan,
och veta vad vi inte ska göra”

Sacroiliit

- Inflammation i sacroiliacalederna
 - Seronegativa artrit
 - Ankyloserande spondylit
 - Psoriasisartrit
 - Reaktiv artrit
 - Tarmassocierad artrit
 - Odifferentierad spondylartrit
 - SAPHO (synovit, acne, pustulos, hyperostosis, osteit)
 - Reumatoid artrit
- Degeneration
 - Artros
 - DISH (diffuse idiopathic skeletal hyperostosis)
- Infektion i sacroiliacalederna (septisk sacroiliit)
- Trauma
 - Större trauma
 - Insufficiensfraktur

Manifestationer av seronegativ artrit

- Unga patienter
- Lång anamnes
 - Patient’ s delay
 - Doctor’ s delay
- Inflammatorisk ryggvärk (rygg och SI-leder)
 - Mer eller mindre allvarlig
- Leddestruktioner (rygg och SI-leder)
- Ankylos (rygg och SI-leder)

Inflammatorisk ryggvärk

Age at onset < 40 years	Chronic back pain with onset < 50 years of age
Duration > 3 months	Morning stiffness > 30 minutes
Insidious onset	Improvement with exercise, but not with rest
Improvement with exercise	Awakening during the second half of the night
Morning stiffness	Alternating buttock pain
Calin et al, 1977 [43]	Rudwaleit et al, 2006 [167]

Modern behandling

- Smärtstillande
- Fysioterapi
- Antiflogistika
- Antireumatiska läkemedel (metotrexat, Sandimmun, cortison)
- Biologiska läkemedel (tnf-alfa-blockerare)

Modaliteter

Röntgenundersökning	Datortomografi
Magnetisk resonanstomografi	Skelettscintigrafi

Anatomi

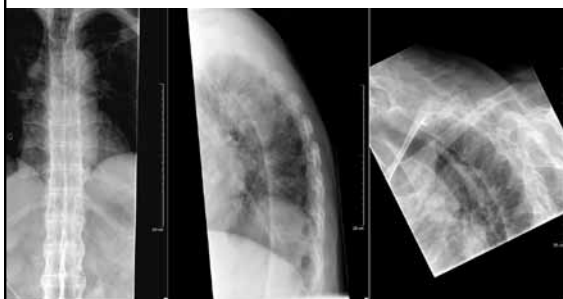

Röntgenundersökning

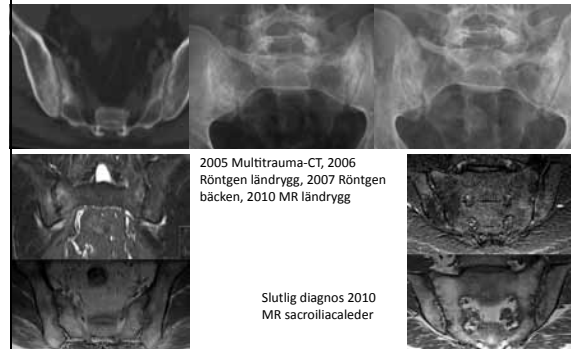
- Kotpelare
 - Diagnostik av syndesmofyter, ankylos mm
 - Bedömning av progress samt scoring
- Sacroiliacaleder
 - Vanskelig diagnostik
 - Många falskt positiva och negativa utlåtanden
 - Ofta missad retrospektivt

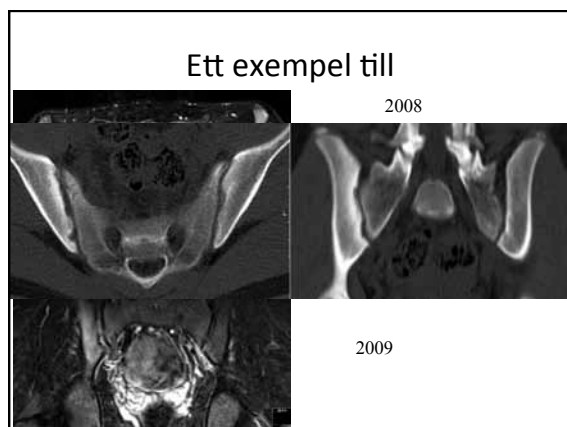

Komplett ankylos

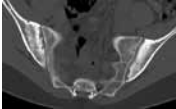
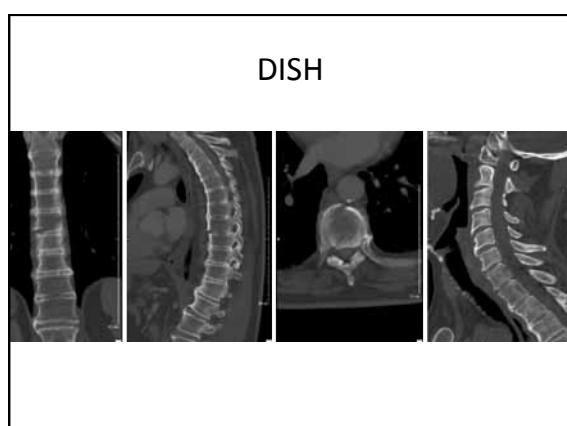
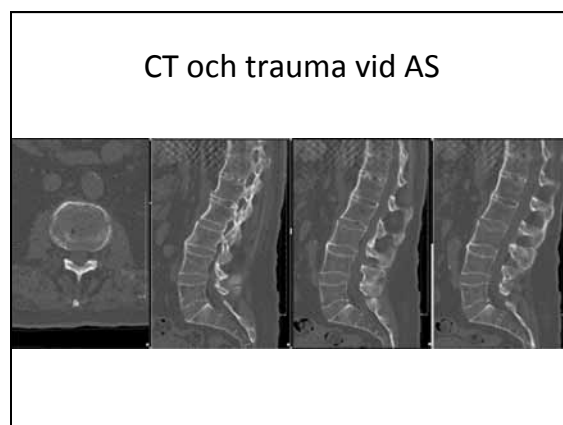
Missar med alla modaliteter...

Datortomografi

- Kotpelare
 - Obligat undersökning vid även lindrigt trauma
 - Differentialdiagnostik – överbroande förbeningar olika vid AS, DISH, spondylos
 - Ankylos i costovertebral- och costotransversalleader
- Sacroiliacaleder
 - Diagnos av manifesta leddestruktioner eller skleros
 - Ej sjukdomsaktivitet
 - Positiv efter 1/2 - 1 års smärta

Magnetisk resonanstomografi

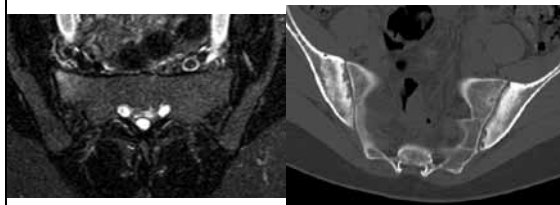
- Kotpelare
 - Diagnostik av aktiv inflammation
 - Scoring
 - Ej för bedömning av ankylos
- Sacroiliacaleder
 - Diagnostik av aktiv och kronisk inflammation
 - Scoring

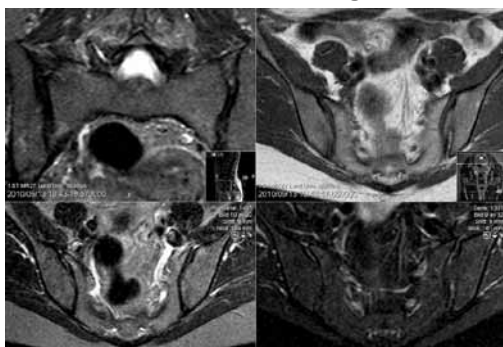
Många missar på MR rygg

Sacroiliit

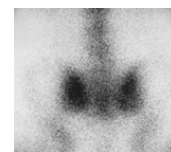

Oklara förändringar

Skelettscintigrafi

- Kotpelare
 - Ingen känd applikation
- Sacroiliacaleder
 - Diagnostik av aktiv sacroiliit
 - Hög stråldos
 - Bör ej användas

Sammanfattning

Frageställning	Utredning
Ryggestel – ankylos?	Röntgen bröst-ländrygg, ev. evaluering av sacroiliacaleder (se nedan)
Ryggsmärta – lumbago-ischias, ev. med atypiska inslag	MR ländrygg. Utvärdera noggrant kapselinfästningarna på STIR-sekvens
Sacroiliit? Ankyloserande spondylit?	MRT eller CT av sacroiliacaleder. Ej CT vid mycket kort duration (< 6 månader)
Bedömning av terapivar vid biologiska läkemedel (TNF α -blockerare)	MRT bröst-ländrygg och/eller sacroiliacaleder
Bedömning av terapivar vid metotrexat, antiflogistika etc.	Anamnes och status
Bedömning av progress av ankylos	Anamnes och status